

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevari:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Bláðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagny Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

Tingið eigur at siga nei til apartheid

oddagrein

FØROYA LØGTING kemur saman aftur mánadagin. Tá byrjar ein nýggj tingseta. Tá byrjar helst eisini eitt nýtt tíðarskeið við eini nýggjari stjórn. Fýra flokkar hava funnið saman og hava teir allir samtykt eitt samgonguskjal, sum arbeiðast skal eftir komandi fyra árin. Í hesum skjali eru ávís mál nevnd. Men sjálvsagt eru mong mál og spurningar, sum fara at verða lögð fyri tingið komandi árin, ikki nevnd í skjalinum. Tá hevði tað verið alt ov rúgvismikið.

TAD ER heldur ikki óvanligt, at tingið ger samtyktir um mál, sum snúgva seg um víðurskipti úti í stóru verð — at tingið vísir sína misnøgd ella samhuga við eitthvørt aðrastaðni.

VIT FARA tí her í blaðnum at bera eina áheitan víðari til Føroya Løgting. Áheitanin er frá Desmond Tutu, tí litla suðurafrikanska prestinum, sum júst hevur fingið friðarheiðursløn Nobels fyri arbeiðið sítt til frama fyri teimum litlu í heimlandinum. Henda áheitan er eitt ynski um, at øll rættvísishugsandi fólk og lond venda rasuskiðnaðarpolitikkinum í Suðurafrika — APARTEID — bakið. At m.a. politikarar í øðrum londum royna at leggja trýst á hvíta minnilutastýrið í Suðurafrika soleiðis, at tað sleppur rasuskiðnaðarpolitikki sínum.

FØROYA LØGTING hevur áður gjørt samtyktir um mál, sum eisini hava áhuga fyri og víðvíkja øðrum londum. Eitt nú samtykti lögtingið, at føroyskt øki skal vera kjarnorkuvápnafritt øki. Ein slík avgerð hevur skapt vírðing fyri okkum aðrastaðni. Samtykkir lögtingið nú at mótmæla rasuskiðnaðarpolitikkin í Suðurafrika, vísa vit samstundis samhuga við tann trælkaða litla meirilutan har. Tað skapar vírðing fyri fólk okkara.

VIT EIGA sjálvsagt ikki at leggja okkum út í innanhýsis víðurskipti í einum øðrum landi, men tað er

skylda okkara sum borgarar í einum demokratiskum samfelag at stuðla teimum, ið liða undir órættvísi, um ikki annað so moralskt.

EINKI rættshugsandi menniskja eigur at góðtaka, at milliðir av litlum suðurafrikanarum verða trælkaðar av einum fátali av hvítum. Vegna húðalit sín hava tey litlu ikki atgongd til somu og frægu skúlar sum tey hvítu ella til somu arbeiði, og heldur ikki til somu bústaðir osfr. Almennir bygningar, víðalundir, baðstrendur, mat- og drykkjustovur, fríðarpláss osfr. eru bert roknað til tey hvítu. Her hava tey litlu onga atgongd.

HVÍ er hetta so, og hvat verður endin, spyr presturin Desmond Tutu! Hesin kirkjunnar maður hevur staðið fram í sínum kristna starvið og víst á hetta órættvísi. Hann hevur áhaldandi og við stórum dirvi talað at apartheid — í sínum heimlandi og í øðrum londum. Hann ynskir ikki vápnað stríð við tey hvítu. Hann ynskir at broyta víðurskiptini á ein friðaligan hátt.

VIT hoyrdu og sóu hann í sjónvarpinum nú um dagarnar, har hann heitti á øll heimsins lond um at leggja trýst á hvíta stýrið í Suðurafrika. Hann segði, at verður hetta ikki gjørt, so kann væl henda, at tey litlu missa tolið og fara í hernað ímóti teimum hvítu. Hetta ynskir kristni presturin Tutu ikki. Hann vil, at tey litlu og tey hvítu skulu liva lið um lið — í friði og sóma — men við somu møguleikum.

HETTA gerst tó bert, um umheimurin letur hvíta stýrið í Suðurafrika vita, at hann tekur als ikki undir við apartheidpolitikkinum, sum ferdur verður. Og Føroyar eru ein partur av umheiminum. Vit lata tí áheitanina frá Desmond Tutu fara víðari inn um tinggátt og vóna at tikið verður væl ímóti henni.

jamú

»Vinnusnildi«

Nú skal takast rívan til, um skil aftur skal fáast á soraða búskap okkara.

Nógvastaðni er litið at heinta, hetta bæði hjá smámanninum og skallaðum vinnurekandi, hóast mikil munur er á hvussu ymsir av teimum seinnu eru fyri.

Vit hava tíðanbetur altíð hesum landi átt fólk, ið hættaði sær undir vinnulig tiltøk, hóast ivasomu útlitini. Tíðanbetur hava vit eisini havt — og hava tað enn — gott verkafólk á øllum økjum til fremjan av alskyns virkisætlanum.

Sum gamal vinnurekandi skal eg tó loyva mær at vísa á vandan í, at ábyrgdin fyri vinnuligum úrslitum ikki longur liggur hjá vinnuni.

Sjálvur hevði eg skip í mong ár. Eginpeningurin var lán í fastari ogn, nakað av jørð og so í húsunum. Rættuliga væl gekst ongantíð. Tó so, eg baksaðist við hetta heili 14 ár og vóru tað ikki so fáir sum hesu árinu fingi sína útkomu burtúrur hesum strevi. Men sum frá leið mátti eg gevast. Eg sat eftir við húsunum, men fjórðina, sum eg satt at siga ikki hevði stórvegis hug til ella skil fyri at gera nakað við, misti eg.

Eg legðist uppi og átók mær fyrifallandi arbeiði, til eg fyri nøkrum árum síðani gavst.

Havi havt eitt nøkumlunda áhugavert liv, meining hevur so í øllum førum verið við tí, men nakað rikidømi kom eg ikki til, heldur hinvegin, men fróin yvir, at siggja egin børn eins og børnini hjá skipsfeløgum mínum vaksa »sorgleyst« var okkum skipsfeløgum besta lønin fyri streivið.

Men avskrivningar, sum vit kenna tær í dag, ella sum tær nú vera nýttar, komu okkum ikki til hugs.

Helst »dugdu« vit ov íla at hugsa tann vegin.

Men nú er orsøkt. Sagt verður, at her í bygðini er privatbilur, reiðarabíllur til flestu skip, útvið helmingurin av proviantinum etin í landi av vinnum og kenniingum, ferðir suður og norð í ótið uppá skipið, leigan út í dyra dóma av eignum húsum til amboð hjá eignum báti, amboð, ið eins væl kundu ligið út — ja Guð aleina vitið, hvat ikki nú verður keypt uppá nakkán á hesum vanlukku skipum.

Eg havi hoyrt hetta ólag kallað »revisorsnildi«. Er hetta nú so vanligi ábyrgdarloysi millum summar vinnurekandi úrslit av hesum »revisor-magið«, so hava hesir roknskapartrællar verið samfelagnum til størstu ólukkku.

Men tíðanbetur eru enn vinnulivspersónar, ið nøkumlunda duga sær høgvi í so máta og hava í huga privata ogn og nýtslu og hvat má tilkoma vinnuni.

Min vón skal bert vera, at teir menn, sum nú standa fyri vinnu okkara, og sum frá tí almenna hava fingið betur sømdir enn nakar undan teimum, av øllum alvi leggja seg eftir at skyna á, hvat privat er, hvat vinnunar partur er og hvat »keisaran« er. Kunnu teir ikki tað, so hava teir svikið álitið, sum vit gjøgnum landskassa og aðrar almennar stuðulskipanir hava sýnt teimum.

Tað má og skal arbeiðast døgliga í hesum landi og ikki minst nú um ræður at fóta okkum aftur.

Tíðirnar broytast, so eisini vit, men vígilt er sum uppfatan føroyngsins av veruligum arbeiði er broytt. At liva av at keypa og selja hvør til annan er

ikkí nóg mikið — framleiðslan til útflutnings má økjast, helst ikki bert í nøgd, men meira í útflutningsvirði. Men líta vit okkum íkring í Føroya landi, so mugu vit ógvast yvir, hvussu nógvi fólk í mun til íbúgvaratalið sum veruliga livir, fyri ikki at siga florerar, av at keypa og selja. Júst hetta hevur verið vanlagna íslendinga.

Vit kunnu við rætti ilskast inná teir stórkeypmenn, ið áður sótu á øllum handli og skipum. Hesir menn, sum eins nógvi livdu av at selja til »smáfólk« sum av skiparækrastrium. Tó er greitt, at roknskaparligi hurluvasin hjá hesum ongantíð var, tað hann er hjá okkara vinnurekandi í dag. Vinna var fyri teimum vinna og handil handil.

Eg skal verða hin seinasti til at ynskja gomlu tíðirnar aftur í Føroyum, men neyðugt er avgjørt, at vit nú veruliga gera okkum greitt, hvørja merking vit leggja í ávíkavist vinnu og handil.

Gott handelsfólk er góður gripur fyri land sum okkara, sum tørvar so nógvi uttaneftir. Ikki minni gripur er gott idnaðarfólk, ið setur æru í gott idnaðarverk landinum at frama. Men fólk, sum bert fjeppast uppi hesum ella hasum handilsliga ella idnaðarlaga bert fyri at troyta »holini«, skuldu tikið sær annað fyri.

Vón mín skal vera, at nýggja landsstýrissamgongan strax fer til verka fyri við greiðari reglugerð um enn higartil at áseta hvat rætt er ella ikki. Hinvegin ber ikki til at lóggeva fyri vinnuligum ella øðrum morali, men kanska eitt sindur av tiltrondari uppráðan hevði tálmað teir grimastu nakað.

vinnulivsmaður

Eysturoyar Røktar- og Ellisheim

Runavík

Søkt verður eftir

1 hjálparfólki til klæðnavask o.a. 20 tímar um vikuna.

Kunnleiki til seyning ein fyrirtreyt.

1 hjálparfólk til køkin 20 tímar um vikuna.

Umsóknin skal verða heiminum í hendi í seinasta lagi 15. jan. 1985.

DANICA — køkurin

P/f HELLA

Tórshavn 41
Tlf. 16477 Box 351
3800 Tórshavn